

A ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szombaton 19. Aprillisben: 1788.

Minden-féle Hadi s' más Tudósítások.

Ugy a' Bétsben, és a' körül-lévő Falukban fe-
vő 19 gyalog Batálionok, és a' nagyobb ren-
dű ágyúk az ahoz tartazó gólyyóbisokkal, és Bombik-
kal olly ferényen ezen a' héten a' Dunán le-taka-
rodának, arra a' Nagy Tábornak a' Száva-vizén lett
által-költözése adott alkalmatosságot: mivel az által
Alsó-Magyar-országból csak nem mind ki-takaradott
vala a' katonaság. Már a' Nagy Fő - Vezér F.
Generál Lásci Ur 60 ezerrel egyenesen Nissa-fele
indult, olly véggel, hogy a' Hámus nevű híres
H h Hegy-

Hegynek hofzfzában lévő szoros útakat, minekelőtte a' Nagy Török Tábor azokon által Serviába bé-jöne, el-foglalja; melynek el-foglalása által egész Serviába és Bosniába több Törökség bé-nem jöhetvén, önként fel-fogják magokat ezen Tartományok adni; az alatt *Belgrádot* Generál *Ruvroi* fogja ostromolgatni: a' Száva és Unna vizek mellyékén pedig a' *Mitrovfzki* és *De-Vinfi* Sergek fogják az eshető nyughatatlanságát a' Törököknek le-tsendesíteni, és zabolán tartani. Azonban *Belgrádról* meg-kell je-gyezni, hogy ottan már az éleség el-fogyván, olly szándék vagyon, hogy minekelőtte éhel-halásra jutnának; magokhoz vévén a' Görög Püspököt, a' körül-lévő Falukra edgy ki-ütést tégyenek, és az ott lévő *Keresztyénektől* Gabonát kérjenek, vagy erővel is végyenek, ha pedig meg-támadnák őket, tehát ők leg-elsőbben-is a' Görög Püspökön állának bofzfut. — A' *Bánátusi* Sergek Vezére Generál *G. Vartensleben* Ur *Méhádiába* ment, a' hová azon Regimentek, melyek az ott gyülemő Táborhoz hivagynak rendelve öszve-fognak gyülni. Ezen hónap' 15-dikén mind a' *Bánátusban*, mind pedig *Syrmia*ban a' Táborozások el-kezdödtének. — Már azt is halljuk, hogy *Románzov* Muszka Vazér-is némely mozdulásokat tett. — Az egész Tsászári katonaság 3 Táborokra osztatott 1-ső a' fő hadakozó Tábor, 2-dik a' Muszka Sergekkel edgyesülve dölgozó Tábor, 3-dik az óltalmazó és segítő Tábor. Már a' Törökök-is alkalmasint irtoztató Sergeket állítottak ki a' síkra, és ugy láttzik, hogy benne nem olyan rendeletlen és könnyen meg-győzhető népre találunk, mint előre az Ujság-levelek biztatják vala a' Közönséget. — *Temesvárról*, azon-kivül, hogy a' Törökök az emlékezetes *Kotzi* keze alatt *Ujj-Orsóvá-*

vában 3 - ezeren vagynak, és hogy minél hamarébb 70 ágyúkkal edgy látogatást szándékoznak nállunk tenni, semmi egyéb nevezetést nem irnak, hanem hogy Fő - Hadnagy Száva Demelitz a' Szabad - Seregnek edgy részével Orsova táján a' Török földre a' múlt h. végen bé-ütött, de még nem tudatik milyen szerentsével járt. — Nummában, Futakhoz nem meszfze tartatott elsőben hadi Tanátskozás, mellyben ő Felsége maga ült a' Fő helyen; de az itten tétetett végezések nem tudatnak azon - kívül, hogy némely Vicé Ispányok sebes Posta által ezen h. első napján Bodrog - Ujj-hellyre vagy (Pétervárad' sánzára) űszve-hivattattak, — — — —

— — (a' többi a' rostában maradott.) — —

— — — Ezen hónap' elejétől fogva meg-szuntek hullani Futakon a' lovak. — A' Bánátusi Gordonnak meg-tekintéséből ő Felsége ezen h. 7-dikén Temesvárra, 14-dikén pedig Futakra viszfza érkezett, Fő-Hertzeg Ferentz pedig Sirmiába ment: — — — —

— — hazugság vólt — — — —

— — — Temesvárról ezen h. 4-dikén a' Hadi-gazdaság vagy éleség Hivatal Káránsebesre által-ment: ezen hivatal 20 Tisztekkal, 42 Adjunctu-fokkal, és 40 Iró Deákokkal szaporittatott. — Belgrádból ezen h. 4-dikén ismét 50 Törökök reggeli 8 órakor az ugy nevezett hadi-szigetbe által jötte-nek vala; oliy szándékkal hogy Zemlénnyre űfse-nek; már kezdetek vala-is a' szélső-vigyázatokon lévő katonáinkra tüzelni, de észre-vétevé a' Zemlini katonaságtól, 3 - ágyúk ki-sütése által meg-ijesztetvén Belgrádba viszfza - szaladtanak: ezek edgy el-

a Keresztyének ellen fordítani, mellyhez képest, ha ő a' Vallás' és Birodalom' óltalmára hatalmas kezeit fel-akarja emelni; tehát ugy fogja ötet a' Török Tsászárnézni, mint maga tulajdon hűséges és engedelmes Fiát. — Ezen levélre tett feleletében Máhmud azt mondotta hogy: Ez előtt a' Tsászárnédes Fiának nem tartatván, nem hiheti, hogy ezután is annak esmértésék; azért azon ígéletben nem lát élete meg-maradásához annyi reménységet, mint abban, ha ezután is el-kezdett dolgait fogja folytatni, és ha a' háború tartani fog, ő néki jó módja lesz a' Török Portának ilyen vagy még felsőbb hangon is beszélni. — A' Török Birodalomnak közönségesen számtalan hadi-népet tulajdonit a' szájról szájra menő, és eleinkről ránk maradt hir: hogy azért az egész Török Tábornál találtató hadi-népről a' felvétel-szerént lehessen gondolkozunk; szám és nevezet-szerént ide fel-jegyeztük: *A' gyalog Török katonák nemei és száma ez: Jantsár 113-ezer és 400 főből áll. Toptsi 15-ezer, Kumbaratsi 2-ezer, Bostántst 12-ezer, Métertsi 6 ezer, Serrátsi 6-ezer, Kairói 3-ezer, Leventi 32-ezer, Tengeri katonaság 18-ezer. Mind öszve a' Gyalogság 207, 400-ember. A' lovas Törökség pedig ebből áll: Spáhi 10-ezer, Seims és Timár 132-ezer, D'sebetsi 18-ezer, Séghbán 4-ezer, Miklatsi 6-ezer, Szabad Sergek, vagy önként szolgáló katonák 10 ezer, Tatárok 60-ezer. Mind öszve a' lovaság 240-ezer ember. Vagy Lovas és gyalog edgyütt véve 447-ezer és 400. De meg-kell jegyezni, hogy mind ezek Táborba nem mennek; mert a' Tengerre 50-ezer, a' Tsászárné őrizetére Konstantzinápolyban 20-ezer, a' több Városok őrizetére 100-ezer minden-*

kor otthonn marad; és így Táborozásra csak 277-ezer és 400 főből álló katonaság marad: de ezekből-is hányan betegek, maródik, Kvartélyon szátkodók, 's a' t. úgy hogy: tsatázní való katonaság csak 250-ezer marad. Ha ezekből-is edgy-néhány tsatában edgy-néhány száz el-esik, még kevefebb marad, és így a' számtalan Pogányságot, ha a' mi pennánk szám-vetése-szerént menne a' dolog, majd meg-gyöznök számlálni. Azt-is meg-kell jegyezni, hogy ha a' Portát két vagy 3-felől meg-támadja is az ellenség, mint 1737-ben történt, még-is 150-ezer hadi-népet benn a' Birodalomban hátra tart, melynek oka nevezetesen az, hogy a' Persák olyan ravasz szomszédi a' Török Portának, hogy ezek a' jó alkalmatofságot nem igen mulatják-el a' magok határainak szélesítésére. Mikor a' Török Fő Vezér maga-is Táborba száll, akkor a' hadi-Kantzellária-is megyen véle, ezen-kivül a' Tzéhoknak, mester-embereknek, kereskedőknek-is edgy része elmegy a' Táborba. Mikor pedig a' Szultán maga-is Táborba száll, akkor az őriző Sergekkel a' Tábor szaporodik, a' mely külömben mozdulhatatlanul Konstantinápolyban marad. Ezen kevés Török Hadi Statistikát azért közlöttük az Erd. olvasókkal, hogy ha a' háboru tartván emlékeznünk kelletik a' külömböző nemü Török katonaságról, annál világosabban meg-lehefsen szavainkat érteni. — A' közonséges Levelek-szerént a' Törökök Horváth-országban és Toth-országban az eleinten bé-ütéfeket tettek: az első esett a' Károlyvári széleknél Klokoz nevü Falu-mellett, a' hól edgy febefsen jövő csoportnak egyenes tzélja vala Károlyvárat fel-gyújtani, de az Ogulinus Sereg szemes hirtelenséggel őszvehúz-

húzván magát, edgy heves tsata által visszsa-verte őket: és így Károlyvárig nem jöhettek, hanem Klokotzban 16-házakat fel-gyújtván és edgy néhány darab marhákat el-prédálván visszsa szaladtanak. A' másik bé-utés esett Toth-országban Dobotsánál, Bródhoz nem meszse: de itt-is a' Törökök magoknak alkalmas kárával, a' Bródi határ - Regimentbéliék által ugy visszsa verettek; hogy a' vizeu tull-is kergettetvén, el-vették töllok azon két hajókat, mellyeket a' Törökök kerekeken a' szárazra ki-húztanak vala. — Belgrádról még ezt-is említjük, hogy a' benne lévő Törökség meg-hasonlott; edgy része követi a' jó szivü Deli Akhmetet a' Város Komendánsát, más része pedig azt tartván, hogy az *D. Akmet* a' Német Tsászárnak kedvezni kíván, az Ujjonnan küldetett Belgrádi Basának és a' Török Fő Vezérnek akarátját kívánja tselekedni. — Már elérkeztek, az út egy keveset száradván, azon nagy ágyuk-is, mellyekkel Belgrád fog ostromoltatni. A' minapi tselekedete által el-hiresedett szabad Sereg' elől-járója Koktsa, most ujjonnan edgynéhány Törököt el-fogott, azon levelekkel edgyütt, mellyeket a' Belgrádi Basa Jágodinába szándékozik vala küldeni. — Az egészségtelen viznek miatta, az ő Felsége Fő Hadi-szállása Futakról Kárlovitzba változtatottnak lenni mondatik: a' lovaknak-is a' viz fogott ártani Futakon: ezen h. 6-dikán ismét sok lovak vitettek-le innen Bésből ő Felsége számára. — Minden hónaponként ezer akó bor-etzet küldetik a' Táborhoz, mely etzetet az Öreg *Brámbillának* kelletik meg-visgálni, minekelötte a' haszonvétele fordittatnék. — Generál *Klébeknek* Novi és az Unna-vize tályán tett maga viseletével való meg-nyu-

govását ő Felsége nyájafon ki-jelenteni méltoztatott. — A' közönség örvendezve hirteli, hogy Generál *Laudonnak* szép idejéhez képest az egészsége már annyira helyre állott, hogy *Móldovában* és *Oláh-országban* 80-ezerből álló *Serget*, jelenlétével és tanátsával szándékozik vezérelni.

A' *Tsatázó piatzról* a' *Hadi-Tanáts* székhöz tett, és az által ki-adattatott bizonyos *Tudósítások*. (**) *Mártziusnak* 19-dikén a' *Bozzai Palsuson* belől a' *Kontumázt-házhoz* 2-orányi járó földön, az ugy nevezett *Lobkovitz Sántzánál* lévő szélső vigyázatra, edgy csoport többnyire lovas *Törökök* ütömenek, de a' *Székely* vitézség őket betsületesen visszaverete; itt 5 *Török* esett-el, *Székely* pedig csak edgy kapott sebet is. — Ugyan azon napnak virradtakor mintedgy 400 *Törökök* a' *Tömösi Palsuson* belől, a' *Sinai Klastromhoz* nem messze lévő szélső vigyázatra, mellyen edgy *Hadnagy*, 38 *Gyalogok*, és 24 kemény lövő *Jágerek* valának rá-ütöttek; a' *Törökök* hogy a' vigyázaton lévőket megkerülhesék lovaikról le-szállván a' bokrok között fejhágtanak edgy dombra, és onnan kezdvén tsatázni 3-szor el-kergettettek, 4-dikszor pedig a' levágott erdő-hellyén lovaikkal kerütnenek-bé, de mindenkor csak ugyan vissza verettek: itt *Török* 4 esett-el, sok sebesített-meg. *Székely* pedig, kettő sebet kapott. — *Mártz. 22-dikén* a' *Veres Toronyi Palsuson* belől, *Siblán* fellyül, az *Olt* vizén túll, *Kofis-felé* 120 *Arnótok* próbálták a' nagy le-dőjtött fákkal bé-vágott útat meg gyujtván azon bé rontani, de az ottan vigyázaton lévő kemény lövők által nem csak ezen szándékjokban meg-akadályoztattak,

hanem viszsa-is verettek, úgy hogy 9. azok közül el-esett, 9. pedig sebesen vitetett-el; a' Jágerekben pedig semmi kár sem esett. — Mártz. 25-dikén ugyan a' Veres Toronyi Palsuson belől, azon szoroságban, melly Perisánhoz edgy fertály órányi járó föld, a' Reja-patakjánál Komándoba lévő Orosz Seregbéli Kapitány *Rikhárdra* 140 gyalog és 60-
lovas Törökök iszonyatos rivalkodással rá-ütköztek. Minthogy pedig a' Kapitányt a' maga Posztjáról meg-nem mozdíthatták, tehát járatlan meredekségeken hágtak fel vad ketskék módjára, hogy a' Poszt-nak hátra megé kerülheessenek, melly miatt a' Kapitánynak hátra kellett magát húzni; de azonban el-érkezvén Oberstlájdn. *Turáti* edgy Kompániával két ágyukkal és némely Húszárokkal, a' Törököket vissza-kergették Ardis, és Sibla felé: itt a' Paraszt vadászoknak bizonyosága szerént igen sokan voltak a' sebes és holt Törökök, részünkről tsak edgy közember sebesített-meg. — Mártz. 24-dikén reggeli 9-órákor érkezvén Komárnik felől ezer 500 lovas, és 800 gyalogokból álló Török-Sereg a' Sinai Klastromnak ostromlására; szándékoznak vala azon Klastromot, melyet ugyan azon hónap' 19-dikén meg-nem vehettek, most erő-hatalommal meg-venni. Mint-edgy fél-órányi járó földre a' Klostromtól állnak vala Fő Hadnagy *Gájtz* és all-Hadnagy *Neustedter* edgy fogadónál 100 főből álló gyalogokkal és némely kemény lövökkel; kik a' feles Törökségnek fél-óránál tovább olly vitézül ellent állottak, (a' mint ez előtti Levelünkben ezen tsatáról emlékeztünk vala kevés külömbséggel) hogy szembe nem lehetvén őket meg-bontani, a' jobb szárnyánál bévágott úton támadnák-meg: ezt látván azon kevés
Szé-

Székelység a' Klastrom felé az erdőbe visszsa húz-
ták magokat: küldetett vala ugyan ezeknek segittsé-
gekre a' Klastromból 100 főből álló segittség, de
ezek későn érkezvén-meg, a' Törökök őket külön
rekesztették, hogy a' többivel öszve ne tsatolhassák
magokat, vagy a' Klastromnak-is oltalmazására töb-
bé ne mehessenek. E' szerént a' Klastromot négy
felől kezdvén ostromolni, hosszú rudak által fel-
gyujtották, de ez által sem érték el tzéljokat; mert
a Klastromban lévők semmit sem gondolván az é-
gészel, olly keményen tüzeltek-ki az ellenségre,
hogy dél-utáni 5 órakorig hijában tett ostromlás u-
tán a' fogadó-felé visszsa tértenek. Itt a' Törökök
közül el-esett a' Vezér *Pim Basa*, *Petsei Aga*, és
300. durva kontyos fejek: a' meg-sebesítettéknek
számát nem tudhatjuk. A' Székellyek közül el-este-
nek 27-en kik között nevezetesen lehet fajuállani a'
magát vitézül viselt *Gájtz Fő Hadnagyot*, meg-se-
besített pedig *Kapitány Neidel*, és 32 köz-embe-
rek. Minthogy pedig a' már el-égetett Klastrom-
ban nem igen kívánatos a' Kvártély, tehát az őri-
ző Sereg bellyebb költözött a' Temes-felé, a' Klastromnak
őrizetére tsak kevésből álló Nép hagyatott. —
Mártzius' 26-dikán a' Vulkáni Passuson be-
lől Vladénytől Tirgusúltól, és Csernestől jövő Tö-
rökök a' mi őrizeteinkre ütöttek, de itt-is vitézek-
re találván visszsa-verettek. Ugyan itten Mártzius'
27-dikén reggeli 8-órákor az első Oláh Rgmt-béli
Máyor *Kettner Urra* 900 Lovas Törökök ütöttek,
a' kik olly vakmerőképpen tsatáztak, hogy ámbár
edgynéhányszor széllyel verettek, még-is mindenkor
rendbe szedvén magokat a' tsatát meg-ujjitották.
Azonban érkezett segittségre a' *Leopold Toskána*

Húszárokkal Kapitány *Báró Bajalits*. Ezen Húszárok Magyaroson kezdvén ráköszönni az ellenségre a kardot, azokat megszalasztották, és edgy óránál tovább kergették *Vladény* és *Krájova*-felé. Itten azon nevezetes *Pim Basát* kiről fellyebb is emlékszünk, hogy hadi viselt dólgaiért *Bukurestbe* örvendező ágyu-lövések között fogadtatott; a' *Toskán* *Huszár Strásamester Rakfányi* lötte-le lováról, a' *Vice Agát* pedig edgy stutzos katona, vagy *Jäger*. — *Mártz. 27-dikén* reggeli 9-órákor, a' *Tzigániában* és *Kálimányéstben* öszvegyült ezer főből álló *Török - Sereg*, a' *Veres-Toronyi Passuson* kívül *Kósiánál* lévő *Komándora* ráütvén 4-óráig tartó tüzelést tettek, de Kapitány *Kaballini* rendelése szerént a' stutzosok tüzét tovább nem állhatván, 100-főből álló halottjaikat felszedték, azokat *Tzigániánál* az *Ólt-vizébe* hányták és elszaladtak. Itt részünkről csak edgy közember esett-el, Ezen tsata után mingyárt eljött a' hire, hogy a' *Törökök* a' *Kosiánál* lévő *Klastromot* a' *Kalimányéstből* hozott ágyukkal akarják ostromolni. Erre nézve *Oberstlájdnak* *Turáti Mártziusnak* 28-dikán *Brailavestből*, a' hegyek allyán *Sibla*-felé mozdulván, ezen *Falunak* *Völgyében* olyan jókor érkezett, hogy 80 *Törököket* az *Ólt-vizén* által jövéstől megakadályoztattott: a' *Húszárság* az *Ólt-partjára*, a' stutzosok és gyalogok pedig edgy által ellenben lévő domboknak tetejére rendeltetének: ezek között a' *Völgyben* megérkező *Törökökre* két-felől edgyszermind olly keményen elkezdődék a' tüzelés, hogy 20 *Törökök* mingyárt a' vizbe ugrostanak. Azonban a' *Húszárok*, az *Erdélyi* önként szóigáló lovasokkal öszvevatolván magokat, és nem gondolván semmit a'

Tö-

Török ágyuzással, olly ferényen rájuk ütének, hogy a' Törökök alig érkeztek a' sebeseket fel-szedni, és azokkal tutajokra 's hajókra ülven *Kimnikbe* szaladni; maradtak pedig halva a' tsata helyén 30 Törökök, részünkről 4-en estenek-el, és 5-ön kaptak sebeket, az önként-való lovasok Kapitányával együtt. — Horvátországban Mártziusnak 25-dikén 4-ezerből álló lovas és gyalog Törökök, fok ürekszekerekkel *Kloboknál* a' *Scluiner Regiment'* szélső vigyázatjaira bé-ütvén, mind a' pikéten lévő 36 emberrel, mind pedig a' Vár mellett edgy *Dombova* az *Oblojátz* őriző kalyibákban lévőekkel keményen kezdetek tsatázni. A' pikéten lévőek edgy óráig tüzeltek rájuk, az az addig, a' mig mind edgy lábíg el-estenek: a' kalyibáknál valókat pedig meg-nem győzhetvén az ellenség, *Ruszfája* és *Klobok* nevű helységeket fel-prédálták; az elsőben 16 házakat, a' másodikban 5-házakat és a' Templomot el-égették; De a' *Scluiner* Seregből 4 Kompánia érkezvén segítségre, a' Törökök ugy meg-szalasztattak, hogy alig érkeztek az ürekszekereket sebeseikkel és halottjaikkal meg-rakni; még-is 96. Török maradt a' tsata helyén halva: részünkről a' 36 Pikéteseken kívül még 12-ten estenek-el; Fő Hadnagy *Korradininek* pedig a' mellyén jobb felől bé-ment a' gölyőbis, de még meg-gyógyúlhat. — Ugyan Horvátországban ezen h. 4-dikén a' Törökök 3 erőts csoportokba szakasztották magokat, ollyan fel-tétellel, hogy az *Obester Pehárnyik* által el-foglalt helyeket *Dreznyik* körül ismét visszifa vegyék. Az első csoport a' *Rákovitzánál* lévő Sántzra és őrizetre ütött; ugyan akkor a' 2-dik csoport ütött a' *Grihávo Szelisténél* lévő Sántzra: a' 3-dik pedig az

az új *Korána* Hidját támadta - meg, szándékozván ez által a' Bihatsra menő utat el-rekeszteni: de *Oberster Pehárnyiknak* jó rendelései által, háromszori meg-újított tsata által a' Törökök vissza-verettek. Látván azért a' Törökök, hogy három - felé semmit sem tehetnének, *Dreznyik Vára* mellett öszve gyűlvén, igyekezik vala azt meg-venni; De a' Várból való tüzelés, és más-felől érkezett segítség által meg-győzötvén, a' *Korána* folyó vizén úgy üzettek által, hogy az utat és által-járó helyet-is el-hibáztatván, sokan a' vízbe hóltanak. Itt a' Törököktől edgy *Zázló*, sok fegyverek, és a' már el-prédált marhák véstetnek-el. Az el-esett Törökök közül 42 találtatott, a' többit magokkal el-vitték: részünkről 5 el-esett: 19. pedig Kapitány *Basséval* edgyütt sebet kapott: *Bassé*, *Vunts*, *Mamula*, és *Tomliánovits*, Kapitány *Urak* itten ditséretesen forgolodtak. — Generál *H. Kóburgnak* Mártz. 21-dikén költ jelentése-szerént, 4 Muszka Batálionok, Muszka Generál *Vesmitionov* keze alatt, a' Gallitziában fekvő Ts. Királyi Sergekkal öszve - tsatolták magokat. (**)

Külső Országi hírek.

A' Spanyolok most abban foglalatoskodnak, hogy a' közép - tengeren lévő szigeteiket és birtokaikat meg-erősítsék; *Malaga*, *Barcellona*, *Alikánte* már olyan állapotban vagynak, hogy az ostromnak ellent állhatnak: sőt a' kis *Estapone* kikötő hely-is, mely az utólsó Anglusokkal való háborúban egészen elpusztult vala; oly kemény Sántzokkal és alkalmas oltalmakkal van körül-véve, hogy a' rá-jöhető erőnek mindenkor erővel felelhet-meg: nem különben

ben van az erősítés *Minorkában-is*. A' Spanyol hajók pedig ezen hónapnak közepén Barcellonaánál öszve-gyülemendőknek iratnak, olly tzéllal, hogy Muszka-ország ellen egyenesen a' Hadat meg-izenjék; mely hadnak folytatására a' Familia szövetsége-szerént Frantzia-ország 24-ezerből álló segítő Sereget adjon, vagy ha azt tselekedni nem akarná; tehát a' Familia kötött szövetsége fel-bomoljon, mellynek egyéb következései léfznek. Meg-kell jegyezni, hogy a' Frantzia Udvar az Austriai Háznak is, az atyafiság kötése-szerént, mikor ennek háborúja van 24-ezer fegyverest, vagy 24-millio forintot tartoznék segítségül adni; és így edgy-felől Spanyol-ország a' Muszkák ellen kéri a' segítséget, más-felől Austria a' Muszkák mellé, a' mely annyit téfzen, hogy a' két Frantzia segítő Sereg egymás ellen hadakozzék. Bajos dolog volna ez Frantzia-országnak! — Anglia pedig észre vévén, hogy Spanyol-ország alattomban kéfszülget, ámbár nem ellenséges szándékkal, ki-állított 6. nagy hajókat vizsgálódni a' Közép tengerre; a' mi a' Török háborut illeti, ebben Anglia edgy részre sem hajlónak maradott; mely meg-tettzik abból, hogy edgy Londoni Fő Kereskedőt levele által arra kért a' Muszka Udvar, hogy bizonyos számu hajókat készítettvén, ugyan Angliában fogadjon be-léjek kormányos és óltalmazó népet, és e' szerént küldje-el azon hajókat a' Muszka Udvarhoz, ezt az Anglus Király meg-értvén, a' Kereskedőnek hogy hajókat készíthessen meg-engedte, de hogy, legényeket fogadhasson a' hajókra azt meg-tiltotta; mint-hogy ez az edgy részre sem-hajlóságnak szokása ellen lenne. Ki-hirdettette továbbá az Anglus Király azt-is minden Hajós-mestereknek, kormányosok-nak.

nak, hajós katonáknak, kereskedőknek, 's a' t. hogy a' hadakozó idegen Udvarokhoz szolgálatba ne menjenek, külömben ha el-fogattatnak, vagy szerentsétlenség találja őket, többé Ánglus Hazafiaknak nem fognak tartatni.

Edgy rendkívül való, és csak nem példa-nélkül szükölkodo történetet olvasunk edgy Német Levélből, melly ez: „Hafsiának *Kaszfel* Várofsában nem régiben az Ország' Grofja edgy Kapitányt a' Parádé-piatzon, minden jelen lévő Tiszteknek és az egész Katonaságnak szemeláttára, a' szabad Nemzetek' régi szokása, és edgy Ura kodónak rangja ellen, maga tulajdon kezével és páltzájával botola-meg. Ezt a' jelen-lévő hadi-tiszteknek fokasága futtogva szemlélvén, ezen Kapitánynak tudtára adák, hogy mind addig a' magok tárfalkodásokat és vele edgyütt való szolgálatjokat meg-vonni meg-nem szünnének, valameddig betsülete meg-sértődésének motskából magát, illendő elég-tétel által, ki-nem mosná. Mi lesz belöle? Ezen motsoknak el-mosására tulajdon vére-nél egyéb eszközt nem látván a' Kapitány, más nap edgy pár töltött piftollyal a' Fejedelem, vagy Ország-Gróf Palotájába mégyen: vallást téfzen arról, hogy ő a' Fejedelemnek Jóbbágya, de nem rab-szolgája; azért ha hibázott-is, illetlen - és éppen nem szabad vala őtet olly moddal büntetni. Elég tételt, ugy mond a' Kapitány, betsületem motskának el-törlésére Fejedelmem ellen mástól nem kérhetek, hanem magamnak kelletik vennem. Ekkor az edgyik piftollyát ragadván, a' Palotának menyegzetibe fel-lövé, és a' gollyóbistól ejtett tsorbát meg-mutatván így szólla: Hazám ellen hibáznám, ha Fejedelmem elég tét.

tét sérténém; ezt pedig valamint életemben, úgy halálom óráján-is híven szeretem, azért azt nem tselekeszem; hanem ezen lövés helye legyen el-felejt-hetetlen emlékeztető jele az én és a' te Betsületünk' motskának! — kapván ekkor a' Kapitány a' másik piftolyt, magát azzal kerecsztül lötte; kinek testét a' Fejedelem a' ház' ablakán ki-vettetvén a' gyalázatos testek' temető helyére Talyigán vontzoltatá-ki, az el-temettetésre. Ezen történeten a' Hadi - Tisztek úgy fel-zudulának, hogy a' Fejedelemnek el-kelle-ték szaladni; ők pedig a' holt testet ki-ásván, Templombéli tiszteséges halotti-pompával a' Tem-plom' kerítésében temetteték-el. A' Fejedelem *Fiskusi* Törvénybe idézvén ezen Tiszteket, azoknak jovaikat el-foglaltatta; kik már minnyájon a' Prusz-szus Udvarhoz szándékoznak menni szolgálatra. Mil-lyen közél vala ezen történetben a' Fejedelem' meg-ölettetése a' maga meg-öléshez! de milyen a' Ne-mes Szív? betsülete motska meg-boszulásának két-ségben esett utolsó óráján-is mindennél fellyebb be-tsülli kedves Hazáját. Az ilyen rendetlen történe-teknek keserű következései szoktanak lenni.

Sz. Udvarhely. „Erdélyben a' Gabonánknak nemei óltóbbak most, mint valának a' Karátson tá-jatt, ki-vévén a' zabot, mellynek Vékája Szeben tájatt mintedgy 12 garafon is ottan ottan el-mégyen. A' Tavaszi magát jól mutatja, 's annyira fietett a' ki-kelettel, hogy már Februáriusban a' nagyobb (*Leucojumna vernum*) és kisebb (*Galanthus ni-valis*) Hó - Virágok, és a' Veres Kakos - Virág (*Dens Canis*) ki-kezdettek vala nyilni szerte széljel. Erdélyben olly tsendesség van, mintha a' szomszéd helyeken semmi ellenkező Népek nem-is vólnának.